

Veřejná moc versus vyloučené lokality

Správně-právní aspekty vyloučených lokalit

Adéla Jarošová

Studentská vědecká a odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2014

ročník VII.

Čestné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do VII. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) vypracovala samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla přihlášena do předchozích ročníků SVOČ či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 9. 4. 2014

.....

Adéla Jarošová

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Sociálně vyloučená lokalita.....	5
3. Pojem veřejné správy	7
4. Obec v samostatné působnosti	8
4.1. Obecně závazné vyhlášky	8
4.2. Bytová politika obce	9
5. Obec v přenesené působnosti	10
5.1. Stavební úřad	10
5.1.1. Kontrolní prohlídka stavby.....	11
5.1.2. Neodkladné odstranění stavby a nutné zabezpečovací práce.....	12
5.1.3. Nezbytné úpravy.....	12
5.1.4. Údržba stavby	13
5.1.5. Vyklizení stavby	13
5.1.6. Exekuce	14
5.2. Orgán sociálně-právní ochrany dětí	15
6. Ostatní nepřímí vykonavatelé státní správy.....	16
6.1. Státní požární dozor	16
6.2. Orgán veřejného zdraví.....	17
7. Příklady z praxe.....	18
7.1. Předlice	18
7.2. Přednádraží	19
8. Závěr.....	20
9. Použitá literatura.....	21
10. Anotace / Abstract.....	23

1. Úvod

V této práci se zabývám tématem sociálního vyloučení, stejně jako ve svých předchozích dvou pracích SVOČ. Tentokrát se však věnuji zcela praktické otázce, co veřejná moc „zmůže“ s vyloučenými lokalitami – tzv. ghety. V posledních letech se vždy na určitou dobu média věnují tématu sociálního vyloučení, příkladem toho budiž ostravské Přednádraží, ústecké Předlice nebo šluknovský výběžek. Zájem médií však brzy opadne, zájem politiků na centrální úrovni taktéž a nakonec jsou to obce a jejich samosprávy, které jediné před problémem neutěčou. Některé obce problém vyloučených lokalit neřeší, nebo řeší velmi málo, jiné se snaží nějakým způsobem tamější dění regulovat. Obcím, které chtějí problém účinně řešit, nabízí účinnou pomoc Agentura pro sociální začleňování při Úřadu vlády, z jejichž poznatků často čerpám.

Ve své práci nejprve charakterizují vyloučenou lokalitu a její typické problémy. Dále se pokusím odpovědět na otázku, co mohou obce činit při výkonu samostatné a přenesené působnosti. Nakonec se i stručně dotknu toho, jakou roli hrají jiné orgány veřejné moci.

Uvědomuji si, že tento problém je velmi komplexní a moje práce má být (i vzhledem k rozsahu SVOČ) pouze stručným exkurzem do problematiky.

2. Sociálně vyloučená lokalita

Definice sociálně vyloučené lokality je vícero. Ministerstvo pro místní rozvoj definuje sociálně vyloučenou romskou lokalitu, avšak dle mého názoru je tato definice příliš obecně pro vyloučenou lokalitu:

„Za sociálně vyloučenou romskou lokalitu se považuje prostor, kde jsou koncentrovány sociálně vyloučené osoby, které samy sebe označují za Romy nebo je takto označuje okolí, přičemž tato lokalita vykazuje takové charakteristiky jako je vysoká míra nezaměstnanosti přesahující národní průměr, ztížený přístup k legálním formám obživy, nízká vzdělanostní úroveň, špatná občanská vybavenost, nefunkční infrastruktura, vyšší výskyt rizikových forem chování.“¹

Podle Agentury pro sociální začleňování je pro tyto lokality charakteristická *„nízká kvalita domovního a bytového fondu, nevyhovující infrastruktura, funkční nepochopenost s širším urbanistickým celkem obce a to, že jejich obyvatelé mají z různých důvodů ztížené šance na úspěšné a dlouhodobé zapojení se do formálního trhu s byty.“²*

Obdobnou charakteristiku podávají LUX, MIKESZOVÁ, SUNEGA: *„Sociální vyloučení se promítá do městského prostoru ve formě prostorového vyloučení, a to zejména prostřednictvím koncentrace sociálně vyloučených domácností v určitém segmentu zpravidla levného, kvalitativně nižšího či jinak neatraktivního, bydlení na jednom místě. Lokality koncentrace těchto domácností jsou pak charakteristické i koncentrací sociálních problémů, jako jsou kriminalita, vandalismus, sousedské konflikty, nevzdělanost, nezaměstnanost, nekvalitní bydlení, špatná dostupnost a kvalita služeb (Crane 1991, Selod 2003). Důležitým aspektem prostorového vyloučení (...) je (...) nemožnost postoupit na sociálním žebříčku a zároveň tak i nemožnost se přestěhovat mimo vyloučenou lokalitu, často z důvodu nízkých příjmů nebo diskriminace na trhu práce a bydlení (Vignal 2006, Coutard et al. 2002).“³*

Shrneme-li výše citované charakteristiky, definujeme si sociálně vyloučenou lokalitu přibližně takto: Lokalita, která často není propojená s urbanistickým celkem obce, kde se nacházejí levné, méně kvalitní a finančně dostupné byty, avšak malá nebo žádná občanská

¹ Sociálně vyloučená romská lokalita. Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. 31.12.2010. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Bytova-politika/Programy-Dotace/Ostatni/Socialne-vyloucena-romska-lokalita>

² AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ: *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 - 2015*. 2011. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/o-agenture/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucení-2011-2015/download>, s. 17

³ LUX, Martin, Martina MIKESZOVÁ a Petr SUNEGA. *Podpora dostupnosti bydlení pro lidi akutně ohrožené sociálním vyloučením: mezinárodní perspektiva a návrhy opatření v ČR* [online]. Vyd. 2. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010, 64 s. [cit. 2014-04-06]. ISBN 978-80-7330-176-7. s. 12

vybavenost. V těchto bytech nachází ubytování osoby, jež nemají přístup na běžný trh s nájemními byty, zejména z důvodu chudoby, nezaměstnanosti či jiné formy sociální exkluze. Koncentrace sociálně slabých domácností vede ke koncentraci sociálně–patologických jevů (hra na výherních automatech, alkoholismus, kriminalita, prostituce, drogy atp.). Osoby z těchto lokalit mají malé šance nalézt bydlení mimo vyloučenou lokalitu a i jinak se zapojit do běžného života, neboť ztrácí kontakt s „běžnou populací“, ztrácí pracovní návyky a přijímají způsob života typický pro sociálně vyloučené.

Počet vyloučených lokalit stále narůstá. V minulosti vznikaly zejména vinou obcí, které privatizovaly bytové domy v centrech a vystěhovaly jejich obyvatele na periferii. V současné době za tvorbou nových míst stojí soukromí podnikatelé, kteří kupují např. bývalé vojenské objekty nebo dělnické ubytovny, do nichž posléze nalákají sociálně slabé rodiny (přislíbem nízkého nájmu), které jsou příjemci dávek na bydlení. Pro podnikatele jsou ideálním nájemníkem, neboť část jejich nájemného přichází každý měsíc přímo z bankovního účtu Úřadu práce. V některých objektech mají lidé běžné nájemní smlouvy, jinde žijí pouze v ubytovacím zařízení, kde nemají žádnou ochranu před libovůli majitele. Zejména ubytovny jsou na vzestupu.⁴ Zpráva o stavu romské komunity z roku 2012 upozorňuje na budoucí závažné sociální problémy s generací dětí, které vyrůstají v prostředí ubytoven: „Život na ubytovně celkově vede ke ztrátě lidské důstojnosti v souvislosti se životem ve špatných životních podmínkách, podle vynuceného dodržování režimu a s nepřiměřenými zásahy do soukromí rodiny. Obyvatelé ubytoven jsou na základě svého bydliště stigmatizováni, což negativně ovlivňuje i jiné dimenze jejich života. Vzhledem k tomu, že se ubytovny nacházejí často na území vyloučených lokalit, jsou omezeny příležitosti romských rodin na úspěšné uplatnění na trhu práce. Prostorová segregace se přelévá i do oblasti vzdělávání a vede ke vzniku spádových romských škol. V ubytovacích zařízeních vyrůstá generace romských dětí, která nepozná jinou kulturu bydlení než na ubytovnách, vzdělává se bez kontaktu s ostatními žáky a nemá příležitost poznat standardní způsob života, což výrazně zvyšuje pravděpodobnost, že budou v dospělosti žít v sociálním vyloučení stejně jako jejich rodiče. Koncentrace sociálně vyloučených rodin a osob na sebe váže další sociální problémy a rizikové formy chování, přitom na některých ubytovnách bývá ubytovaným odepřen přístup k sociálním službám, které by jim mohly pomoci. Život v bezvýchodné situaci ovlivňuje i životní postoje ubytovaných rodin, u nichž dochází k rezignaci a ke snížení jejich potenciálu k sociální integraci.“⁵

⁴ Problém stručně a jasně shrnuje reportáž České televize: *Ubytovny pro chudé: Zlatý důl pro majitele, černá díra pro stát*. [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/exkluzivne-na-ct24/266624-ubytovny-pro-chude-zlady-dul-pro-majitele-cerna-dira-pro-stat/>

⁵ ÚŘAD VLÁDY ČR: *Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2012* [online]. In: Praha, 2013. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/III_Zprava_pripominky_1_11_2013.pdf, s. 97

V období 1. 11. 2005 – 15. 8. 2006 si Ministerstvo práce a sociálních věcí nechalo zpracovat Analýzu vyloučených romských lokalit⁶, jejímž výstupem je interaktivní mapa dostupná pod tímto odkazem: http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html. Analýza sice nezjistila přesný počet obyvatel žijících v romských vyloučených lokalitách, ale již letech 2005 - 2006 identifikovala a zanesla do mapy 310 vyloučených romských lokalit. Dnes se jejich počet neoficiálně odhaduje nad 330.

Koncentrace sociálně znevýhodněných osob na jednom místě přináší řadu negativ jak pro jejich obyvatele, tak pro obec a ostatní obyvatele obce. Kvalita jejich života je velmi nízká. Domy, ve kterých žijí, jsou zanedbané a majitelé o ně neprojevují zájem. Často žijí v naprosto neodpovídajících prostorách z hlediska velikosti. Rodiny s dětmi obývají jednu místnost, koupelna a kuchyň je společná pro celé patro. Obce s vyloučenými lokalitami se potýkají s vyšší kriminalitou, distribucí drog, větším hlukem a nepořádkem.

Obce mají ovšem v boji proti vyloučeným lokalitám silné soupeře – majitele objektů, kteří mají na pronájmech vysoké zisky. Další, komu situace nepochybně vyhovuje, jsou herny, bary a pochybné úvěrové společnosti, kteří přispívají k prohlubování chudoby obyvatel. Mnoho let se hovoří o potřebě zastavit byznys s chudobou, avšak dosud k žádnému zásadnímu pokroku nedošlo.

3. Pojem veřejné správy

V názvu mé práce je uveden pojem veřejné správy, který podle SLÁDEČKA rozčleňuji na *státní správu*, *samosprávu* a *ostatní veřejnou správu*. Státní správa se pak dělí na *státní správu přímou*, již provádí bezprostředně státní orgány (státní úřady), a na *státní správu nepřímou*, jejíž provádění je zákonem nebo na základě zákona svěřeno orgánům veřejnoprávních korporací (obcí, krajů) nebo soukromé fyzické nebo právnické osobě.⁷

Nejprve se budu věnovat obci a její samostatné působnosti (4. kapitola). Poté se zaměřím na obec jako vykonavatele nepřímé státní správy (5. kapitola). V 6. kapitole se stručně zmíním o orgánu státního požárního dozoru a orgánu ochrany veřejného zdraví.

⁶Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice. ESF ČR[online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/mapa/souhrn_info.html

⁷SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8, s. 20

4. Obec v samostatné působnosti

4.1. Obecně závazné vyhlášky

Čl. 100 Ústavy dává obcím právo na samosprávu. Zastupitelstvo, jež obec spravuje, může v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky (čl. 104 odst. 3 Ústavy). Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 10 konkretizuje, jaké povinnosti může obec ukládat obecně závaznou vyhláškou. V § 35 odst. 1 zákon dále stanoví, že do samostatné působnosti obce patří: *záležitosti v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.* V odst. 2 zákon demonstrativně uvádí, co zejména patří do samostatné působnosti obce: *obec v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů, zejména potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*

Ve vyloučených lokalitách je třeba regulovat veřejný pořádek. Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat prostituci na všech veřejných prostranstvích obce, což je jediná činnost, kterou může takto plošně zakázat.⁸ Obecně závaznou vyhláškou lze zakázat požívání alkoholických nápojů na veřejném prostranství. Z judikatury Ústavního soudu dále vyplývá, že obec má právo omezit provozní dobu hostinských zařízení v nočních hodinách.⁹ Dále může regulovat rušení nočního klidu a obtěžování hlukem.

Důležitým tématem ve vyloučených lokalitách jsou herny – přesněji řečeno regulace provozování některých sázkových her, loterií a jiných podobných her na území obce. Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (dále jen „zákon o loteriích“), vymezuje pojem výherní hrací přístroj na dvou místech. Jednak v § 2 písm. e) vymezuje legislativní zkratku výherní hrací přístroj jako „*elektronicky nebo elektromechanicky řízený přístroj nebo podobná zařízení.*“ A dále v § 17 odst. 1: „*Výherním hracím přístrojem se rozumí kompaktní, funkčně nedělitelné a programově řízené technické zařízení s ovládaním určeným pouze pro jednoho hráče.*“ Ústavní soud ve svém nálezu Pl. ÚS 29/10 ze dne 14. června 2011 systematickým výkladem dospěl k závěru, že úzká definice

⁸ Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 69/04 ze dne 8. 3. 2007 ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky města Ústí nad Labem č. 1/2004

⁹ Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 28/09 ze dne 2. 11. 2010 ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky města Břeclav č. 5/2008

pojmu v § 17 odst. 1 se použije pro povolovací řízení dle § 18 a násl. zákona o loteriích, zatímco široká definice tohoto pojmu v § 2 písm. e) je rozhodující v kontextu zákonného zmocnění v § 50 odst. 4 zákona, které zní:

Obec může stanovit obecně závaznou vyhláškou, že sázkové hry podle § 2 písm. e), g), i), l), m) a n) a loterie a jiné podobné hry podle § 2 písm. j) a § 50 odst. 3 mohou být provozovány pouze na místech a v čase touto vyhláškou určených, nebo stanovit, na kterých místech a v jakém čase je v obci provozování uvedených loterií a jiných podobných her zakázáno, nebo úplně zakázat provozování uvedených loterií a jiných podobných her na celém území obce.

Obce tak mají jednoznačné zákonné zmocnění zakázat na celém území obce provozování výherních hracích přístrojů. Tato regulace musí být racionálně podložená, nediskriminační a nesmí být projevem libovůle, aby obstála v případném přezkumu u Ústavního soudu.

Na první pohled se může zdát, že obcím v regulaci hazardu nic nebrání. Jsou zde však zájmy rozpočtové. Odvody podle § 51 loterijního zákona přivádí do rozpočtů obcí nemalé částky. V Ústí nad Labem odhadují příjmy pro rok 2014 za odvody z výherních hracích přístrojů ve výši 51 milionů Kč¹⁰, Náchod počítal pro rok 2013 s příjmem 9 milionů Kč¹¹. Je tedy otázkou, jak se obce k regulaci hazardu postaví. Zastupitelstva by Měla mít na paměti, že tyto miliony do obecního rozpočtu přitékají především z kapes těch nejchudších.

4.2. Bytová politika obce

Obec v samostatné působnosti pečuje o uspokojování potřeb svých občanů, především potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku (§ 35 odst. 2 zákona o obcích). Mezi potřebami, o něž obec v samostatné působnosti pečuje, je hned na prvním místě uvedena potřeba bydlení. Je to logické, protože bydlení je jednou ze základních lidských potřeb a také předpokladem pro jakýkoli další rozvoj.

V minulosti se mnoho obcí překotně zbavovalo svého bytového fondu, aby získalo prostředky do obecních rozpočtů. Teď obce nedisponují dostatečným počtem bytů, aby uspokojily potřebu bydlení všech sociálně potřebných. Nicméně i přes nedostatek bytů ve

¹⁰ Schválený rozpočet města Ústí nad Labem pro rok 2014. Dostupné z: <http://www.usti-nad-labem.cz/cz/verejna-sprava/povinne-zverejnovane-informace/rozpocet-mesta/>

¹¹ Schválený rozpočet města Náchoda pro rok 2013. Dostupné z: www.mestonachod.cz/mestsky-urad/pz-info/rozpocet_2013.pdf

vlastnictví obce je možné vytvořit koncepci obecní bytové politiky tak, aby předcházela tvorbě vyloučených lokalit.

„Bytová politika obce by měla směřovat k zajištění finančně dostupného bytového fondu pro nízkopříjmové skupiny obyvatel (jedním z možných nástrojů k dosažení tohoto cíle může být vytvoření systému dostupného bydlení), zvýšení vymahatelnosti nájemného, posílení prostředků ochrany a pomoci nájemníkům ve vztahu k poskytovatelům nájemního bydlení a ubytování, revitalizaci lokalit obývaných ve vysoké koncentraci osobami vystavenými ve vysoké koncentraci procesům sociálního vyloučení.“¹²

Výše citovaná příručka pro obce uvádí několik základních rad, jak mohou obce vytvořit efektivní bytovou politiku. V této práci se jim však podrobněji věnovat nebudu.

5. Obec v přenesené působnosti

5.1. Stavební úřad

Obec vykonává na základě zmocnění ve zvláštních zákonech část státní správy, kterou označujeme jako *státní správu nepřímou*. V oblasti našeho zájmu je významná působnost obecního úřadu obcí s rozšířenou působností jako stavebního úřadu. Podle § 132 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“), *vykonávají stavební úřady soustavný dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů¹³, ochrany práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob a nad plněním jejich povinností vyplývajících z tohoto zákona a právních předpisů k jeho provedení*. Správním dozorem se rozumí zákonem povolená činnost správy, při které dozorcí orgán sleduje chování nepodřízených subjektů a ve věcech své specializované působnosti je porovnává s žádoucím chováním. Při zjištění porušení práva uplatňuje prostředky nápravy, příp. ukládá sankce.¹⁴ Odst. 2 výše citovaného paragrafu taxativně vyjmenovává oprávnění stavebního úřadu: je oprávněn provádět kontrolní prohlídky stavby, nařizovat neodkladné odstranění stavby, nařizovat nutné zabezpečovací práce na stavbě, nařizovat nezbytné úpravy na stavbě, stavebním pozemku nebo na zastavěném stavebním pozemku, nařizovat provedení udržovacích prací, nařizovat vyklizení stavby, ukládat opatření na sousedním pozemku nebo stavbě.

¹² AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Příručka pro obce* [online]. Vyd. 1. Praha: Úřad vlády ČR - Odbor pro sociální začleňování (Agentura), 2012 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-7440-068-1. Dostupné z: http://www.socialni-zaclenovani.cz/03%20-%20Bydleni/03_Bydleni.pdf

¹³ Co se rozumí veřejným zájmem v tomto případě upravuje § 132 odst. 2 stavebního zákona.

¹⁴ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8., s. 230

U vyloučených lokalit se často setkáváme se špatným technickým stavem nemovitostí, o něž majitelé ani nájemníci nepečují. Zájem majitelů zpravidla končí u vybírání nájemného. Špatný technický stav budov a jejich plenění sběrači kovů vedl již několikrát k poškození zdraví osob i ztrátám na životech.¹⁵

Podrobněji se nyní zaměřím na oprávnění stavebního úřadu, která jsou relevantní ve vztahu k vyloučeným lokalitám.

5.1.1. Kontrolní prohlídka stavby

Stavební úřad je oprávněn ve veřejném zájmu provádět kontrolní prohlídky stavby (§ 132 odst. 2 písm. a) stavebního zákona. Podle § 133 odst. 1 stavebního zákona provádí stavební úřad „kontrolní prohlídku rozestavěné stavby ve fázi uvedené v podmínkách stavebního povolení, v plánu kontrolních prohlídek stavby, před vydáním kolaudačního souhlasu a v případech, kdy má být nařízeno neodkladné odstranění stavby, nutné zabezpečovací práce, nezbytné úpravy nebo vyklizení stavby; může provést kontrolní prohlídku též u nařízených udržovacích prací, u odstraňované stavby a v jiných případech, kdy je to pro plnění úkolů stavebního řádu potřebné.“ Oprávnění provést kontrolní prohlídku stavby v případech, kdy je to pro plnění úkolů stavebního řádu potřebné se často uplatní ve vyloučených lokalitách. Stavební úřad vykonává soustavný dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů (§132 odst. 1) a z toho vyplývá jeho povinnost provádět kontrolní prohlídky staveb, u nichž je pochybnost o jejich technickém stavu.

Při kontrolní prohlídce zjišťuje stavební úřad mj. stavebně technický stav stavby, zda není ohrožován život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost anebo životní prostředí (§ 133 odst. 1 písm. c), zda je řádně prováděna údržba stavby (písm. g). Kontrolní prohlídka probíhá na podkladě ověřené projektové dokumentace, popř. dokumentace zpracované do úrovně dokumentace pro provedení stavby (§133 odst. 3). Kontrolní prohlídky se účastní stavebník a na výzvu stavebního úřadu též projektant nebo hlavní projektant, stavbyvedoucí a osoba vykonávající stavební dozor. Ke kontrolní prohlídce přizve stavební úřad dle potřeby též dotčené orgány a jiné osoby uvedené v § 133 odst. 4.

¹⁵ Za loňské úmrtí dvou žen v Ústí n.L. mohou sběrači kovů. In: *České noviny* [online]. 23.08.2013 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/za-lonske-umrti-dvou-zen-v-usti-n-l-mohou-sberaci-kovu/975610>

5.1.2. Neodkladné odstranění stavby a nutné zabezpečovací práce

Stavební úřad nařídí podle § 135 odst. 1 stavebního zákona vlastníku stavby její neodkladné odstranění a to zabezpečí, jsou-li ohroženy životy osob nebo zvířat tím, že stavba hrozí zřícením. Není-li nutné stavbu neodkladně odstranit, nařídí stavební úřad podle odst. 2 vlastníku stavby provedení nutných zabezpečovacích prací, jestliže stavba svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat.

Stavební úřad provede kontrolní prohlídku stavby, na niž přizve účastníky řízení. Prohlídkou zjišťuje pouze její skutečný stav a rozhodne o nařízení neodkladného odstranění stavby, nutných zabezpečovacích prací nebo o vyklizení stavby. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Při hrozbě nebezpečí z prodlení zajistí neodkladné odstranění stavby nebo nutné zabezpečovací práce stavební úřad prostřednictvím stavebního podnikatele, jemuž náklady uhradí obec a ta je následně vymáhá po vlastníkově. S ohledem na naléhavost potřeby odstranit stavbu nebo provést zabezpečovací práce, může to stavební úřad nařídít i bez předchozího projednání s vlastníkem stavby (§135 odst. 5).

Právnícká osoba jako vlastník stavby se dopustí správního deliktu podle § 181 odst. 2 písm. f) tím, že neprovede nařízené nutné zabezpečovací práce nebo je provede v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu. Správního deliktu podle téhož odstavce písm. g) se dopustí, neprovede-li nařízené neodkladné odstranění stavby nebo je provede v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu. Za tyto správní delikty se uloží pokuta do výše 500 000 Kč.

Fyzická osoba se jako vlastník stavby dopustí přestupku podle § 179 odst. 3 písm. f) a g), neprovede-li nařízené nutné zabezpečovací práce nebo je provede v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu, anebo neprovede-li nařízené neodkladné odstranění stavby. Za tento přestupek lze uložit pokutu taktéž do výše 500 000 Kč.

5.1.3. Nezbytné úpravy

V některých specifických případech by mohl stavební úřad v případě vyloučených lokalit postupovat podle § 137. Stavební úřad může nařídít vlastníku stavby nezbytné úpravy, jimiž se nejčastěji podle písm. a) docílí, aby užívání stavby nebo jejího zařízení neohrožovalo životní prostředí, nepřiměřeně neobtěžovalo její uživatele a okolí hlukem, exhalacemi včetně zápachu,

otřesy, vibracemi, účinky neionizujícího záření anebo světelným zářením; b) jimiž se odstraňují jiné hygienické, bezpečnostní, požární a provozní závady a závady na elektrickém zařízení stavby. Podmínkou tohoto postupu je však to, že stavba buď není postavena, nebo užívána v souladu v souladu s podmínkami danými povolením stavebního úřadu, anebo je-li v souladu, musí se jednat o případ prokazatelně významného ohrožení a vlastníku náleží náhrada újmy.

Právnícká osoba se jako vlastník dopustí správního deliktu podle § 181 odst. 2 písm. h) tím, že neprovede nařízenou údržbu nebo ji provede v rozporu s rozhodnutím podle § 137. Za tento správní delikt se jí uloží pokuta do výše 500 000 Kč. Fyzické osobě se za stejné jednání, které je přestupkem podle § 179 odst. 3 písm. h), uloží pokuta taktéž do výše 500 000 Kč.

5.1.4. Údržba stavby

Vlastník má dle § 154 odst. 1 písm. a) povinnost udržovat stavbu, přičemž údržbou stavby se rozumějí práce, jimiž se zabezpečuje její dobrý stavební stav tak, aby nedocházelo ke znehodnocení stavby a co nejvíce se prodloužila její užitelnost (§ 3 odst. 4).

Není-li stavba řádně udržována, může stavební úřad nařídit vlastníkově podle § 139 zjednání nápravy. Náklady udržovacích prací nese vlastník.

Neprovede-li právnícká osoba nařízenou údržbu stavby nebo ji provede v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu, dopustí se správního deliktu, za nějž mu stavební úřad uloží pokutu do výše 500 000 Kč. Obdobně se postupuje i proti fyzické osobě, která se dopustí přestupku podle § 179 odst. 3 písm. i).

5.1.5. Vyklizení stavby

Jestliže jsou závadami na stavbě bezprostředně ohroženy životy nebo zdraví osob či zvířat, nařídí stavební úřad podle § 140 odst. 1 všem osobám, které se ve stavbě zdržují, aby ji neprodleně vyklidily. Existuje-li zde nebezpečí z prodlení, může stavební úřad při kontrolní prohlídce vydat ústní nařízení o vyklizení, o jehož obsahu se sepíše protokol. Nařizuje-li se vyklizení bytu nebo místnosti sloužící k bydlení, zajistí se vyklizované osobě alespoň přístřeší.

Rozhodnutí stavebního úřadu o vyklizení stavby se nevynucuje vždy lehce, pokud správní orgán nechce přikročit k výkonu rozhodnutí přímým vynucením. Neuposlechnutí nařízení

stavební zákon neoznačuje za přešůpek. Na příklad ostravské Přednádraží opustila poslední rodina až téměř po roce.¹⁶

5.1.6. Exekuce

Správní orgány se v této oblasti setkávají běžně s tím, že majiteli nemovitostí jsou právnické osoby, které nepřebírají poštu a jejich jednatelé s nimi nekomunikují. Pokud správní orgán doručuje právnické osobě, doručuje zásadně do datové schránky (§ 19 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Písemnost se považuje za doručenu okamžikem, kdy se uživatel do datové schránky přihlásí, anebo 10. dnem od dodání zprávy (fikce doručení). Fyzickým osobám doručuje správní orgán také primárně datovou schránkou. Nemá-li fyzická osoba datovou schránku, doručuje postupem uvedeným v § 20 správního řádu. Fikce doručení se uplatní podle § 24 odst. 1.

Stavební úřad nejen že nařizuje opatření podle stavebního zákona, ale musí je i vymáhat. Jestliže vlastník stavby dobrovolně nesplní povinnost uloženou mu v rozhodnutí stavebního úřadu, je stavební úřad povinen v přiměřené lhůtě nařídít exekuci (§ 110 správního řádu). V případě neodkladného odstranění stavby a nutných zabezpečovacích prací je povinen exekuci nařídít neodkladně. Stavební úřad může exekuci provést buď sám podle ustanovení správního řádu, nebo se může obrátit na soudního exekutora a pak bude exekuce vedena podle zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád. Exekuce podle § 103 a násl. správního řádu se provede náhradním výkonem nebo ukládáním donucovacích pokut, nelze-li provádět exekuci náhradním výkonem. Při výkonu rozhodnutí stavebního úřadu se bude zpravidla jednat o vymáhání náhradním výkonem. Stavební úřad vydá exekuční příkaz, na jehož základě provedením prací pověří jinou osobu, která s tím souhlasí. Práce se provádějí na náklad a nebezpečí vlastníka. Nicméně náklady exekuce platí zálohově stavební úřad.

Tento fakt může být důvodem, proč jsou stavební úřady poněkud liknavé při výkonu rozhodnutí. Obce nebyvaly ochotny poskytnout ze svého rozpočtu stavebním úřadům prostředky, jimiž by mohli hradit náklady exekuce. V minulosti to kritizoval Veřejný ochránce práv ve svých souhrnných zprávách.¹⁷ „*Nečinnost správního úřadu je nesprávným úředním postupem.*

¹⁶ Ostravské Přednádraží opustila poslední rodina. Ghetto je prázdné. In: *Český rozhlas* [online]. 10.07.2013 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/zprava/1233806>

¹⁷ *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2012* [online]. 1. vydání. Kancelář Veřejného ochránce práv, 2013 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-904579-2-8. Dostupné z:

Pokud někomu v důsledku nečinnosti vznikne škoda nebo nemajetková újma, odpovídá za ni stát; osoba, které škoda nebo nemajetková újma vznikla, se může domáhat odškodnění podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci. Nečinností se také odpovědní úředníci mohou dopustit trestného činu obecného obrožení z nedbalosti.¹⁸

5.2. Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, patří mezi orgány sociálně-právní ochrany dětí obecní úřady, jejichž povinnosti stanoví zákon v § 10 odst. 1. Jedná se pouze o základní povinnosti v této oblasti. Stěžejní úlohu mají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, které plní další povinnosti v oblasti poradenské a preventivní činnosti, činí opatření na ochranu dětí (např. podává návrh soudu podle § 14 odst. 1), dále plní úkoly v souvislosti se svěřením dítěte do výchovy jiné osoby, zprostředkovává osvojení a pěstounskou péči, sleduje výkon ústavní a ochranné výchovy, a další.

Ve vztahu k vyloučeným lokalitám zmíním hlavní úkoly orgánů sociálně-právní ochrany dětí (dále i „OSPOD“). OSPOD sleduje nepříznivé vlivy působících na děti a zjišťuje příčiny jejich vzniku (§ 10 odst. 3 písm. a), činí opatření k omezení působení nepříznivých vlivů na dítě (§ 10 odst. 3 písm. b), pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě (§ 11 odst. 1 písm. a), činí výchovná opatření podle § 13 a 13a, např. stanoví nad dítětem dohled podle § 13 odst. 1 písm. b) a dále činí opatření na ochranu dětí podle § 14, např. podává návrh soudu na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti podle § 14 odst. 1 písm. a).

„Lze uzavřít, že pokud OSPOD zjistí, že dítě žije v nevyhovujících bytových podmínkách, měl by nabídnout rodině pomoc spočívající zejména v sociální práci s rodinou, poradenství, informování o dávkách na bydlení, o dostupném bydlení v obci, případně o poradenství a sociálních službách poskytovaných jinými osobami. Pokud OSPOD zjistí, že pro rodinu není možné najít odpovídající bydlení, měl by informovat samosprávné orgány obce.“¹⁹ Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva k článku 8 Úmluvy²⁰,

http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu/Souhrnna_zprava_VOP_2012-web.pdf, s. 70.

¹⁸ AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Analýza bytové problematiky v Předlicích* [online]. Praha: Úřad vlády ČR – Odbor pro sociální začleňování (Agentura), 2013 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-7440-080-3.

Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-k-oblasti-bydleni/analiza-bytove-problematiky-v-predlicich-stepankova-h-lomozova-p-2013/download>, s. 83

¹⁹ Analýza..., s. 98

²⁰ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikovaná pod č. 209/1992 Sb.

materiální nedostatky rodiny, zejména nevyhovující bydlení, nemohou být samy o sobě důvodem pro nařízení ústavní výchovy dítěte.

Dle § 6 písm. c) se sociálně-právní ochrana mj. zaměřuje na děti, které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku (...). Zanedbávání školní docházky je jedním z problémů dětí z vyloučených lokalit. Orgány sociálně-právní ochrany dětí by měly působit zejména preventivně, nikoli zasahovat pouze, pokud se již něco stane. Důraz je třeba klást na jejich poradenskou a preventivní činnost. Zde však narážíme na dlouhodobé personální podhodnocení orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Zaměstnanci jsou mnohdy spíše zavaleni administrativními povinnostmi, než aby se mohli věnovat sociální práci s rodinami.²¹

6. Ostatní nepřímí vykonavatelé státní správy

6.1. Státní požární dozor

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, upravuje mj. povinnosti fyzických a právnických osob na úseku požární bezpečnosti. Státní požární dozor vykonává podle § 26 odst. 2 písm. b) hasičský záchranný sbor kraje. Výkon dozoru spočívá v činnostech uvedených v § 31 odst. 1., pro nás je významný bod a): *kontrola dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně*. Takovými předpisy je např. vyhláška Ministerstva vnitra č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb.

Jestliže věc nebo činnost při provozu anebo provoz vyvolávají bezprostřední nebezpečí vzniku požáru a k odstranění tohoto nebezpečí nestačí jiná opatření, hasičský záchranný sbor kraje rozhodne podle § 36 odst. 1 o vyloučení věci z užívání, zákazu činnosti nebo zastavení provozu. Podle odst. 2 lze o zastavení provozu rozhodnout i tehdy, jestliže by byla znemožněna záchrana osob nebo majetku v případě vzniku požáru.

²¹ Cituji zde z rozhovoru s kurátorkou pro mládež z jednoho pražského obvodu. *Jednou nohou v kriminále*. In: BRODILOVÁ, Zuzana a Tomáš HAVLÍN. *Nový Prostor* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.novyprostor.cz/clanky/401/jednou-nohou-v-kriminale.html>: „*Kolik dětí máte na starosti? Aktivních případů mám asi sto padesát. To jsou děti a rodiny, kde se v současné době něco děje, kam by se mělo chodit aspoň jednou za čtrnáct dní na kontrolu nebo dělat nějaké právní úkony.*“

Hasičský záchranný sbor kraje může při porušení povinností vyplývajících z právních předpisů uložit právnické nebo podnikající fyzické osobě pokutu za správní delikt (§ 76) a fyzické osobě za přestupek (§ 78).

6.2. Orgán veřejného zdraví

Kromě špatného technického stavu jsou budovy ve vyloučených lokalitách ve špatném stavu i z hlediska požadavků na hygienu a péči o zdraví.

Podle § 78 odst. 2 zákona č. 258/2003 Sb., o ochraně veřejného zdraví, je soustava orgánů veřejného zdraví je tvořena Ministerstvem zdravotnictví, krajskými hygienickými stanicemi, Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra. Krajské hygienické stanice vykonávají státní zdravotní dozor nad dodržováním povinností uvedených v § 82 odst. 2 písm. b). Oprávnění orgánu státního zdravotního dozoru upravuje § 84.

Krajská hygienická stanice vykonává dozor např. nad plněním povinností osob k předcházení a vzniku infekčních onemocnění. Podle § 57 odst. 1 je každá osoba povinna provádět běžnou ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci podle potřeby. § 57 odst. 2 stanoví: *Speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci je povinna podle potřeby ve své provozovně zajistit každá fyzická osoba, která je podnikatelem, právnická osoba a každá osoba při likvidaci původců nákazy, při zvýšeném výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. Jde-li o obytné místnosti, pobytové místnosti a nebytové prostory nesloužící k podnikání, má povinnost podle věty první vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků a u nemovitosti v majetku České republiky organizační složka státu nebo příspěvková organizace, které přísluší hospodaření s ní.* Krajská hygienická stanice může z vlastního nebo jiného podnětu provedení speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace nařídit rozhodnutím, hrozí-li šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění nebo šíření škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů (§ 61 odst. 2).

Osoby poskytující ubytování podle § 21a zákona o ochraně veřejného zdraví jsou povinny vypracovat provozní řád. V provozním řádu uvedou podmínky činnosti, zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění, způsob zacházení s prádlem a způsob očisty prostředí ubytovacího zařízení. Provozní řád a jeho změny předloží před jejich přijetím ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Uživatelé stav uvedených v § 13 odst. 1, mimo jiné staveb ubytovacího zařízení, jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností v

těchto stavbách odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy.

Krajská hygienická stanice může podle § 92 ukládat pokuty. Za nesplnění nebo porušení povinností stanovených zákonem o ochraně veřejného zdraví nebo jinými právními předpisy uvedenými v § 92 odst. 1 může krajská hygienická stanice uložit podnikající fyzické osobě nebo právnické osobě pokutu až do výše 2 milionů Kč, resp. do 3 milionů Kč, došlo-li nesplněním nebo porušením povinností podle odstavce 1 k poškození zdraví fyzických osob, vzniku nebo hrozbě epidemie.

Krajská hygienická stanice je podle § 77 dotčeným správním úřadem při rozhodování ve věcech upravených zvláštními právními předpisy, které se dotýkají zájmů chráněných orgánem ochrany veřejného zdraví podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik. Orgán ochrany veřejného zdraví vydává v těchto věcech stanovisko, které není samostatným rozhodnutím vydaným ve správním řízení. Ve věcech upravených stavebním zákonem vydává krajská hygienická stanice závazná stanoviska k ohlášení stavby, vydání stavebního povolení, změně stavby před jejím dokončením, užívání stavby a ke změně v užívání stavby. Souhlas může orgán ochrany veřejného zdraví vázat na splnění podmínek, nejčastěji měření hluku, odběr vzorků pitné vody, měření osvětlení a další.

Stavební úřad může přizvat krajskou hygienickou stanici ke kontrolní prohlídce stavby (§ 133 odst. 4 stavebního zákona).

7. Příklady z praxe

Pro ilustraci problému uvádím na závěr příklady dvou vyloučených lokalit.

7.1. Předlice

Předlice jsou částí města Ústí nad Labem, mapa Ministerstva pro místní rozvoj²² je zahrnuje mezi vyloučené lokality. V roce 2011 zde trvale žilo 1776 obyvatel. Předlice se v poslední době několikrát objevovaly v celostátních médiích kvůli chátrajícím domům. 19. září

²² Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice. ESF ČR[online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://www.esfcr.cz/mapa/souhrn_info.html

2012 se v jednom domě zřítil strop a usmrtil dvě ženy²³. Problémové domy jsou ve vlastnictví osob, které se úřady nekomunikují a o nemovitosti se dlouhodobě nestarají.²⁴ Ve špatném stavu je podle statistika 20 domů. Magistrát města Ústí nad Labem vyčlenil z rozpočtu na náklady odstranění staveb 3 miliony Kč.²⁵

7.2. Přednádraží

Přednádraží je ulice v ostravském městském obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Domy z červených cihel byly postaveny v roce 1910 pro zaměstnance rakousko-uherské státní železnice. V 60. letech se do domů nastěhovaly romské rodiny ze Slovenska a Maďarska. Další vlna stěhování přišla po povodních v roce 1997, při níž se do poškozených domů přestěhovali Romové z ulice Stodolní. Objekty vlastnily České dráhy, které je v roce 2009 prodaly realitní kanceláři, která je o půl roku později prodala podnikateli Oldřichu Roztočilovi. V roce 2010 poprvé praskla kanalizace poškozená povodněmi z roku 1997. O rok později se v ulici rozšířila žloutenka. V červenci 2012 byla zastavena dodávka vody všem domům a následně příslušný stavební úřad vydal rozhodnutí o vyklizení staveb. Původních 400 obyvatel odcházelo postupně, poslední rodina až 10. července 2013. Dodnes nevydal soud rozhodnutí ve sporu o vlastnictví kanalizace. Vlastník domů společnost Domy Přednádraží s.r.o. je v konkurzu, společnost nyní spravuje insolvenční správce Mgr. Ivo Tichovský.²⁶ Detailně problém Přednádraží popisuje Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2012.

²³ V ústecké čtvrti Předlice se zřítil strop, zavalil dvě ženy. In: *IDNES.cz* [online]. 19.09.2012. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/v-predlicich-zavalil-strop-dve-zeny-dbf-/krimi.aspx?c=A120919_140600_usti-zpravy_alh

²⁴ Nepřehledné Předlice. In: *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.clovekvitisi.cz/cs/socialni-prace/usti-nad-labem/usti-nad-labem/info/neprehledne-predlice>

²⁵ V Předlicích hrozí pád dalších domů, magistrát nařídil demolici. In: *České noviny* [online]. 20.11.2013. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/regiony/zpravy/v-predlicich-hrozi-pad-dalsich-domu-magistrat-naridil-demolici/1010409>

²⁶ Údaje zjištěné z obchodního a insolvenčního rejstříku ke dni 3. 4. 2014.

8. Závěr

V této práci jsem se snažila podívat na problém vyloučených lokalit očima obcí, které musí problém řešit. Obce mají v samostatné i přenesené působnosti některá významná oprávnění, která by měla využívat. Zejména zdůrazňuji roli stavebního úřadu při preventivních prohlídkách stavby, které by měly zabránit ztrátám na životech, a také možnost obce vytvořit kvalitní bytovou politiku.

Naopak v jiných případech jsou obce bezmocné. Dokud se bude poskytování ubytování chudým lidem finančně vyplácet, budou vznikat další a další ubytovny, a to zejména v místech, kde je cena nemovitostí velmi nízká. Sociální problémy související s ubytovny budou muset opět řešit obce.

Trochu optimismu celému problému dodávají výsledky spolupráce obcí a Agentury pro sociální začleňování, jimž se daří vytvářet kvalitní sociální programy v obcích, které se dlouhodobě potýkají s problémy s vyloučenými lokalitami. Vláda by měla bedlivě naslouchat poznatkům, které spolupráce přinesla, a vytvořit tolik potřebnou legislativu – zejména kvalitní zákon o sociálním bydlení.

9. Použitá literatura

- AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Příručka pro obce* [online]. Vyd. 1. Praha: Úřad vlády ČR - Odbor pro sociální začleňování (Agentura), 2012 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-7440-068-1. Dostupné z: http://www.socialni-zaclenovani.cz/03%20-%20Bydleni/03_Bydleni.pdf
- AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ. *Analýza bytové problematiky v Předlicích* [online]. Praha: Úřad vlády ČR – Odbor pro sociální začleňování (Agentura), 2013 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-7440-080-3. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-k-oblasti-bydleni/analiza-bytove-problematiky-v-predlicich-stepankova-h-lomozova-p-2013/download>
- AGENTURA PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ: *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 - 2015*. 2011. Dostupné z: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/o-agenture/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucení-2011-2015/download>
- LUX, Martin, Martina MIKESZOVÁ a Petr SUNEGA. *Podpora dostupnosti bydlení pro lidi akutně obrožené sociálním vyloučením: mezinárodní perspektiva a návrhy opatření v ČR* [online]. Vyd. 2. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2010, 64 s. [cit. 2014-04-06]. ISBN 978-80-7330-176-7
- SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 3., aktualiz. a upr. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 497 s. ISBN 978-80-7478-002-8
- *Souhrnná zpráva o činnosti veřejného ochránce práv za rok 2012* [online]. 1. vydání. Kancelář Veřejného ochránce práv, 2013 [cit. 2014-04-05]. ISBN 978-80-904579-2-8. Dostupné z: http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/zpravy_pro_poslaneckou_snemovnu/Souhrnná_zpráva_VOP_2012-web.pdf
- ÚŘAD VLÁDY ČR: *Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2012* [online]. In: Praha, 2013. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/III_Zprava_pripominky_1_11_2013.pdf

Internetové zdroje

- Ostravské Přednádraží opustila poslední rodina. Ghetto je prázdné. In: *Český rozhlas* [online]. 10.07.2013 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/zprava/1233806>
- Jednou nohou v kriminále. In: BRODILOVÁ, Zuzana a Tomáš HAVLÍN. *Nový Prostor* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.novyprostor.cz/clanky/401/jednou-nohou-v-kriminalu.html>
- V ústecké čtvrti Předlice se zřítíl strop, zavalil dvě ženy. In: *IDNES.cz* [online]. 19.09.2012. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/v-predlicich-zavalil-strop-dve-zeny-dbf-/krimi.aspx?c=A120919_140600_usti-zpravy_alh
- Nepřehledné Předlice. In: *Člověk v tísni* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.clovekvtsni.cz/cs/socialni-prace/usti-nad-labem/usti-nad-labem/info/neprehledne-predlice>

- V Předlicích hrozí pád dalších domů, magistrát nařídil demolici. In: *České noviny* [online]. 20.11.2013. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/regiony/zpravy/v-predlicich-hrozi-pad-dalsich-domu-magistrat-naridil-demolici/1010409>

10. Anotace / Abstract

Autorka se zabývá tématem vyloučených lokalit v ČR z hlediska správního práva. Nejprve se zaměřuje na obec v samostatné působnosti a její oprávnění vydávat obecně závazné vyhlášky a tvořit bytovou politiku obce. Největší část práce se zabývá působností obecního úřadu obcí s rozšířenou působností jako stavebního úřadu. Stavební úřad má v souvislosti s vyloučenými lokalitami několik významných oprávnění. Obec v přenesené působnosti vykonává též sociálně-právní ochranu dětí a je důležitým poradenským místem pro rodiny s dětmi. Dále se stručně věnuje orgánu státního požárního dozoru, jenž kontroluje dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně, a orgánu veřejného zdraví, jenž má také některá oprávnění ve vztahu k vyloučeným lokalitám. Na závěr nastiňuje problém ústeckých Předlic a ostravského Přednádraží.

The author deals with a problem of excluded areas in the Czech Republic from a standpoint of Administration Law. First she focuses on municipality's authorization to issue regulations and to create a housing policy. The majority of the paper focuses on municipality's authority as a Building Authority. Building Authorities have certain significant tasks concerning the excluded areas. The municipalities also carry out social and legal protection of children and are a key counselor for families with children. The author briefly deals with fire protection as well as public health bodies' task. At the end she illustrates the subject with description of current situation in excluded areas of Předlice (Ústí nad Labem) and Přednádraží (Ostrava).